

Direktor izdanja: Avni Kastrati
Radna grupa: Sanije Uka, voditelj
Članovi: Hamide Kunushevci, Ajshe Avdiu, Nazife
Pushka, Kadri Sojeva.

Za doprinos koji su dali zahvaljujemo saradnike iz
Statistike Švedske: Ingrid Floren, Kerstin Fredriksson i
Milva Ekonomi.

Director of Publication: Avni Kastrati
Working team: Sanije Uka, Chief
Member: Hamide Kunushevci, Ajshe Avdiu, Nazife
Pushka, Kadri Sojeva,

For thier contribution thank goes to Ingrid Floren,
Kerstin Fredriksson and Milva Ekonomi

Izdavač: Zavod za statistiku Kosova
Datum izdavanja: Novembar 2008.god.
Reprodukcija odobrena samo ako se navede izvor.
Velik broj informacija je dostupan na Internetu, kome
možete pristupiti na web-stranici ZSK-a: www.ks-gov.net/esk

Publisher: Statistical Office of Kosovo
Publication date: November 2008
Reproduction is authorised provided the source is ac-
knowledged.
A great deal of information is available on Internet is
available on Internet, which can be accessed on the
SOK Website: www.ks-gov.net/esk

Uvod

Ova publikacija , treća iz serije “Žene i muškarci na Kosovu”, nastala je da bi korisnicima pružila periodične statističke podatke i kratke analize i da bi prikazala jasniju sliku o situaciji po polovima u zemlji. Statistički zavod je koristio sve raspoložive izvore podataka koji su pružili potpunu statističku informaciju da bi predstavio situaciju po polovima prema sektorima ekonomskog i socijalnog života u zemlji. Ova publikacija je omogućena na osnovu saradnje Zavoda za statistiku Kosova sa kancelarijom za jednakost polova, pri Uredu Predsednika Vlade.

Posebne zahvale upućene su Centralnoj statističkoj kancelariji Švedske za pruženu tehničku asistenciju, kao i Švedskoj Agenciji za međunarodni razvitak (SIDA) koja je omogućila finalizaciju ove publikacije. Sa željom da će vam biti od koristi,

Izvršni direktor

Avni Kastrati

Introduction

This third edition of the series of “Women and Men” in Kosovo is presented today to you in order to help your perception on the gender situation through time series of statistical data and short analysis. Statistical Office of Kosovo used all the available data sources which offered complete statistical information and put them in such an order to facilitate the portrayal of the gender situation in the economic and social areas. This publication is the result of a close cooperation of the Statistical Office of Kosovo with the Office of Gender Equality at the Prime Minister Office.

Special acknowledgement goes to Statistics Sweden for offering its technical assistance, as well as to the Swedish Agency for International Development (SIDA) which made possible the finalization of this publication.

Wishing this to be a useful thing for you,

General Director,

Neke značajne činjenice

Žene i muškarci treba da se razlikuju i statističkom informacijom, prema tome, raspodela pojedinih podataka u publikacijama Zavoda za statistiku Kosova vrši se i prema polu.

- Stanovništvo Kosova je mlado, stanovništvo do 18 godina života čini 46% ukupnog stanovništva.
- Stanovništvo Kosova živi više u ruralnim nego u urbanim mestima. Struktura stanovništva prema vrsti naselja je 55:45%.
- Na Kosovu, na svaka 100 rođenja devojčica ima oko 109 rođenja dečaka.
- Prosečna dužina života je 71 godine za žene i 67 godine za muškarce.
- Prosečna starost braka u 2006.godini je 30 godine za muškarce i 27 za žene.
- Stepennepismenosti je tri puta veća kod žena. U desetogodišnjim vremenskim periodima ova tendencija je ostala skoro ista, međutim apsolutne vrednosti nepismenosti su smanjene.
- Učešće žena u radnoj snazi čini skoro polovinu muškaraca. Godinama ovaj prosek je smanjen sa 35 na 31 za žene i sa 72 na 70 za muškarce.
- Stopa nezaposlenosti u 2006.godini je 62% za žene, i 35% za muškarce.
- Najučestalija zanimanja koja obavljaju žene su tehnička ili stručne profesije. Dok, muškarci obavljaju skoro sve vrste zanimanja.
- Žene su većinom zaposlene u sektoru poljoprivrede, obrazovanju, trgovini i zdravstvu.

- Žene zauzimaju 29% mesta u parlamentu. Od ukupno 10 parlamentarnih komisija , samo dve se rukovode od žena. One zastupaju 22-28% mesta lokalne vlade.

Some important facts

Women and men should be visible in the statistics, therefore some data should be disaggregated by sex.

- Population of Kosovo is young; the proportion of the person aged 0-18 years is 46 percent.
- Population of Kosovo lives more in the rural areas than in urban areas. This proportion is shared 55: 45%
- During the last four years for each 100 girl's births in Kosovo there are 109 boy's births.
- Life expectancy at birth is 71 years for women and 67 years for men.
- Average age at marriage is 27 years old for women and 30 years old for men.
- Illiteracy rate is three times higher among women. Meanwhile the absolute numbers of illiterate people are reduced; this tendency has remained unchanged during censuses period.
- The proportion of women in the labor force is quite half of men. During the last four years this percentage has been reduce from 35 to 30 for women and from 72 to 68 for men.
- Unemployment rate for women is 60 percent and for men is 33 percent.
- Women are working more at professional levels such as technicians or qualified jobs. Meanwhile men are doing all types of professions.
- Women are working more in the telecommunication, and in the public sector of education and health.

- Women have 29 percent of the parliamentary seats. The gender distribution at local government gives them 25 percent of the total representation.

INSTITUCIONALNI MEHANIZMI ZA POSTIZANJE JEDNAKOSTI POLOVA U CENTRALNOM NIVOU

- Agencija za jednakost polova / AJP
- Plan delovanja za Evropsko partnerstvo / PDES
- Institucija Ombudspersona – Jedinica za jednakost polova
- Službenici za jednakost polova u ministarstvu
- Međuministarski savet za jednakost polova
- Sektor za polno pitanje - MAPL

MECHANISMS TO ACHIEVE THE GENDER EQUALITY IN CENTRAL LEVEL

- Office of Gender Equality at the Prime Minister Office.
- The action Plan of European Partnership
- Ombudsman office- Gender Unit
- Civil servants on Gender Equality in central institutions
- Inter ministerial council on Gender Equality
- Unit for gender issues - MAPL

Skraćenice

ABD	Anketa o Budžetu domaćinstava
APD	Anketa poljoprivrednih domaćinstava
DZA	Demografska i zdravstvena anketa
ARS	Anketa radne snage
DACS	Departman Administracije civilne službe
ZSK	Zavod za statistiku Kosova
MJS	Ministarstvo javnih službi
MTI	Ministarstvo trgovine i industrie
PA	Porezna administracija
OSK	Odbrana Snaga Kosova
PSK	Policiska Snaga Kosova

List of Abbreviations

AHS	Agricultural Household Survey
DHS	Demographic and Health Survey
DCSA	Department of Civil Service Administration
HBS	Household Budget Survey
LFS	Labor Force Survey
MPS	Ministry of Public Service
MTI	Ministry of Trade and Industry
TA	Tax Administration
KPFS	Kosovo Police Force Service
KPC	<i>Kosovo Protection Corps</i>

Perinatalna umiranja..... Do 6 dana
Neonatalna umiranja 7 – 27 ditë
Post-neonatalna umiranja28 dana – 1godine
Perinatal deaths.....up tu 6 days
Neonatal deaths7 – 27 days
Post-neonatal deaths28 deys – 1 year

Sadržaj – Table of content

Žene i imovinska prava.....	9
Vlasništvo stana / kuće.....	10
<i>Women and property rights.....</i>	<i>12</i>
<i>Housing Titling.....</i>	<i>14</i>
Stanovništvo-Population.....	15
Obrazovanje - <i>Education</i>	30
Tržište rada- <i>Labour market</i>	40
Zaposlenost – <i>Employment</i>	42
Nezaposlenost - <i>Unemployment</i>	50
Uslovi života - <i>Living conditions</i>	54
Žene u donošenju odluka - <i>Women in decision making</i>	57
Žene u sigurnosti i redu - <i>Women in defence and order</i>	60
Žene u pravosuđe - <i>Women in Juridical System</i>	62

Žene i prava vlasništva

Jednakost prava žena za zemlju, stanovanje i imovinu, su deo prava čoveka priznate od raznih međunarodnih instrumenata. Međutim, sprovođenje ovih zakona i politika na realizaciji prava žena za zemlju i vlasništvo, predstavlja veliki izazov i zahteva konkretne napore na svim nivoima.

Ova prava su postale deo Uredbe 2001/9 Okvira ustava privremene samouprave. Vlada Kosova, unapređenje prava i ekonomske samostalnosti žena, smatra jednim od njenih strateških objekta, obuhvatajući dostupnost zaposlenosti, prikladne uslove rada i kontrolu nad ekonomskim izvorima. Sa legalnog aspekta, preduzete su zakonske i administrativne reforme da bi žene imala jednaka prava sa muškarcima u ekonomskim izvorima, kao što su dostupnost na vlasništvu i kontrolu zemlje i drugih oblika vlasništva, kredita, nasledstva, prirodnih izvora i nove prikladne tehnologije.¹

Globano posmatrano, od 1995. godine, beležen je porast shvatanja ovog pitanja i njoj je posvećena veće politička pažnja. U toku godine je potrebno da se vrše izvesne promene kako da bi obezbedilo pravo vlasništva žene; kao, izmena i harmonizacija obavezne zakonitosti (statutory) i onog zakonskog/uobičajenog (customary), unapređenje zakonskih znanja (legal literacy), dajući podršku organizacijama žena koje mogu da pomažu žene na njihovim težnjama za vlasništvo zemlje i da bi one mogle da registruju deo zemlju ili imovinu žena. Na mestima gde je počelo kretanje ka sistemima formalne registracije zemlje, zajedničko pravo može da poveća dostupnost

¹ Četvrta svetska konferencija Ujedinjenih nacija za žene, Bejing, Kina – Septembar 1995., Plan aktivnosti za jednakost, razvoj i mir.

žena za zemlju, podpomažući ponudu zaštite protiv donošenja odlke supruga i za zaštitu protiv otimanja imovine žena zbog napuštenosti, rastanka ili razvoda.

Ova legalna reforma je izrazito nova za Kosovo, ali neovisno o tome, ovaj proces je lansiran na celoj zemlji. Ostaje mnogo toga da se uradi i izmeni, kako u vezi sa starim običajima, tako i sa starim životnim običajima, kao i sa modernizacijom sudskih procedura.

Žene koje imaju vlasništvo, ili kontrolišu asete su bolje pozicionirane što se tiče poboljšanja njihovih uslova života i suočavanja sa krizom. Imajući u vlasništvu njihovu zemlju i kuću, one su neposredno uživaoci dobiti od korišćenja zemlje i stiću veće prihode, i ujedno imaju jedno sigurno mesto u kome će živeti. Posedovanje vlasništva od žena, utiče na poboljšanje njihovog socijalnog statusa, ulozi donošenja odluka u porodici i zajednici. Vlasništvo, takođe, vodi ka poboljšanju nutritivnog statusa hrannjenja dece, većoj obrazovanosti devojaka i druge pozitivne uticaje. S druge strane, nedostatak vlasništva, doprinosi niskom socijalnom statusu žena i njihovu povredivost ka siromaštvu. Ono je ,takođe, usko vezano sa problemima koji se tiču razvoja, ukuljučući glad, urbanizaciju, migraciju i nasilje u porodici.

Vlasništvo stana / kuće

Vlasništvo stana često se koristi kao rešenje za zaštitu žena zato što one, u slučaju rastave ili razvoda, nemaju vlasništvo nad imovinom, kao i povećava pregovaračku snagu žene u momentima donošenja odluka. Iznuđeno vlasništvo stana u toku pristupa supružnika na brak je jedno od najsigurnijih prava za ženu. Na Kosovu ne postoji velik broj izvora informacije koja bi omogućila merenje ovog fenomena. Mi smo, na osnovu podataka iz ankete o budžetu domaćinstava, došli do pretpostavke da žene nositelji domaćinstva su i vlasnice kuća. Podaci su dole prikazani:

Nositelj domaćinstva koji je vlasnik stana, prema polu*Head of household who owned a house according to gender*

Pol/ Gender	2005		2006	
	Total	%	Total	%
Muškarci /Male	254 840	97.02	231 499	93.28
Žene/Female	7 819	2.98	16 679	6.72
Ukupno /Total	262 659	100.00	248 178	100

Izvor: ABF, 2005, 2006

Source: HBS, 2005, 2006

Women's property rights

Women's equal rights to land, housing and property are human rights, recognized in various international human rights instruments. Implementation of such laws and policies remains a huge challenge and require concerted efforts from all levels in order for women's rights to land and property to become reality.

These rights were included in the regulation 2001/9, Constitutional Framework on Interim Self-Government in Kosovo and detailed legislation part have been produced on that issue. The Kosovo Government considered as one of the strategic objectives to promote women's economic rights and independence, including access to employment, appropriate working conditions and control over economic resources. From the legal point of view there are undertake legislation reforms to give women equal rights with men to economic resources, including access to ownership and control over land and other forms of property, credit, inheritance, natural resources and appropriate new technology.

Globally since 1995, there has been growing awareness and policy attention to this issue. Within countries, several types of changes are necessary to ensure women's property rights: amending and harmonizing statutory and customary laws, promoting legal literacy, supporting women's organizations that can help women make land claims, and recording women's share of land or property. In areas that are moving toward formal land registration systems, joint titling can enhance women's access to land, helping to guard against capricious decision making by a spouse and protecting against the dispossession of women due to abandonment, separation or divorce.

This legislation reform in Kosovo was introduced very recently, but the process has been country wide spread. Still many things needed to addressed to change all the old life style habits and juridical procedures.

The Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women defines sex-based discrimination as “any distinction, exclusion or restriction made on the basis of sex which has the effect or purpose of impairing or nullifying the recognition, enjoyment or exercise by women, irrespective of their marital status, on a basis of equality of men and women, of human rights and fundamental freedoms in the political, economic, social, cultural, civil or any other field” (article 1).¹

Women who own property or otherwise control assets are better positioned to improve their lives and cope should they experience a crisis. By owning their home and land, women directly gain from such benefits as use of the land and higher incomes as well as having a secure place to live. Women’s asset ownership has been found to enhance women’s social status and decision-making role within the household and community. It also leads to improved child nutritional status, higher education for girls and other positive impacts. The lack of property ownership, in contrast, has been found to contribute to women’s low social status and their vulnerability to poverty.

In Kosovo there are about 40 thousand Active Enterprises. They mostly are owned by man, women owned only 9,9 percent. The women presence is very high in trade and services such as health or education.

Very few businesses are run by women. Usually women are running mikrobusiness where the number of employees is less than five. Those types of business represent about 95% of total mikro enterprises.

¹ UN *Treaty Series*, vol. 1249, No. 20378.

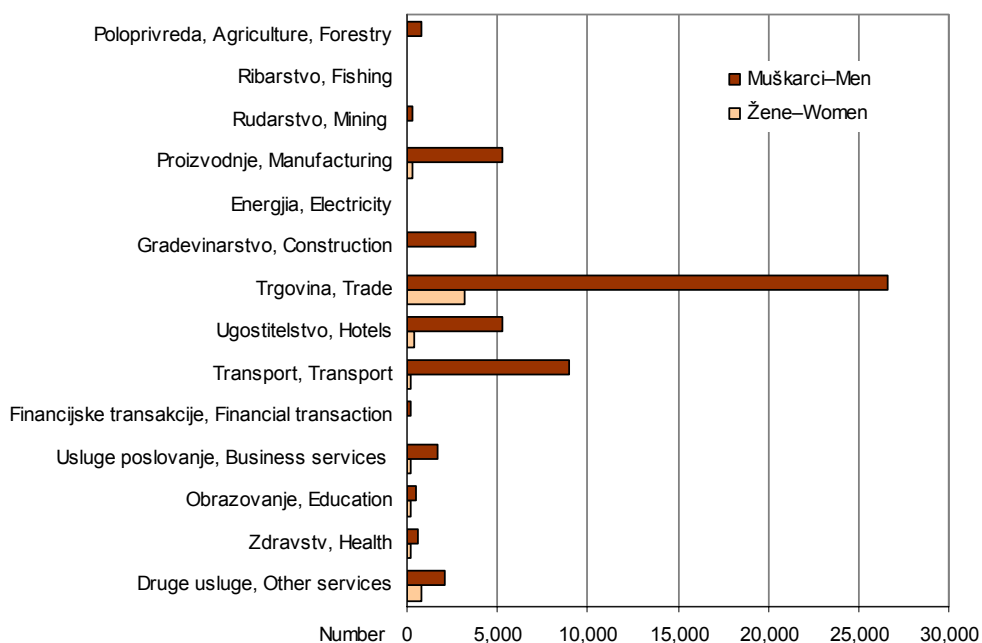
Also available from <http://www.un.org/womenwatch/daw/cedaw/text/econvention.htm>.

Housing Titling

Housing titling often is suggested as a solution to gender discrimination, protecting women against the dispossession through abandonment, separation or divorce; and increase women’s bargaining power in household decision making. Mandatory joint titling for legally married couples provides the most secure rights for women. In Kosovo there are few sources to measure statistically this situation. As there is a household budget survey running from some years now, there was made an assumption that for all those head of the household that owned the house, to see the difference between man and women. The data are as below:

Biznisi prema vlasniku i polu, 2006

Ovners of business by sex, 2006

Izvor : MTI i TA

Source: MTI and TM

Stanovništvo– Population

U nedostatku podataka o broju stanovništva na Kosovu, još od poslednjeg popisa iz 1981g., Zavod za statistiku Kosova smatrao je potrebnim procenu stanovništva. Tabela u nastavku prikazuje procenu stanovništva za period 2002-2006. Procena je izvršena na osnovu statističkih metoda za procene, prognoze i projekcije. Za izračunavanje upotrebljeni su podaci iz administrativnih izvora i od izvršenih procena od strane mešovite komisije za procenu civilnog registra 2000g. Ukupno stanovništvo Kosova na kraju 2006. godine procenjeno je da je bilo 2,100 000 stanovnika.

Due to the lack of data on the number of Kosovo population since the last census of 1981, the Statistical Office of Kosovo considered necessary to get the the estimation of its population. The following table presents the population estimations for the period 2002-2006. The estimations were based on the statistical methods used for estimations, prognoses and projections. Data from administrative sources as well as the estimations done by mix commission of civil register assessment of 2000 were used to have these estimations available. The total population in Kosovo in the end of 2006 is estimated to be 2,100 000 inhabitants.

Ukupno stanovništvo Kosova (u hiljadama)

Total population in Kosovo (in 1000's)

Godine	Ukupno stanovništvo	Žene	Muškarci
<i>Year</i>	<i>Total population</i>	<i>Women</i>	<i>Men</i>
2002	1 985	982	1 003
2003	2 016	988	1 028
2004	2 041	1 004	1 037
2005	2 070	1 010	1 060
2006	2 100	1 039	1 060

Izvor: ZSK, Departman statistike stanovništva (procena)
 Source: SOK, Department of population statistics (estimate)

Struktura poljoprivrednog stanovništva u opštinama, po polu (%), 2005, 2006.*Structure of agriculture population by municipalities (%), 2005, 2006*

Opština Municipality	2005		2006	
	Žene Women	Muškarci Men	Žene Women	Muškarci Men
Dečane	49	51	48	52
Đakovica	49	51	48	52
Glogovac	50	50	48	52
Gnjilane	49	51	49	51
Dragaš	48	52	47	53
Istok	49	51	50	50
Kačanik	44	56	46	54
Klina	49	51	48	52
Kosovo Polje	45	55	47	53
Kamenica	47	53	47	53
Mitrovica	46	54	49	51
Leposavić	46	54	47	53
Lipljan	48	52	48	52
Novobrdó	45	55	48	52
Obilić	48	52	46	54
Orahovac	48	52	49	51
Peć	47	53	49	51
Podujevo	45	55	49	51
Priština	47	53	50	50
Prizren	47	53	45	55
Srbica	45	55	49	51
Štimlje	48	52	49	51
Štrpce	47	53	47	53
Suvareka	47	53	47	53
Uroševac	45	55	47	53
Vitina	46	54	49	51
Vučitrn	45	55	47	53
Zubin Potok	49	51	50	50
Zvečan	41	59	35	65
Mališevo	47	53	49	51
Kosova	47	53	48	52

Izvor: ZSK, Anketa poljoprivrednih domaćinstava,

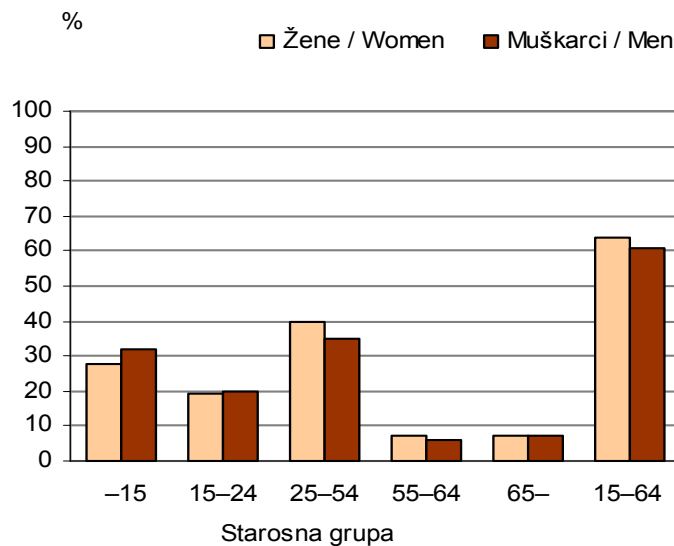
Source: SOK, Agricultural household survey

Iz podataka se vidi da u poljoprivrenom stanovništvu na Kosovu, na 100 žena prosečno ima 112 muškaraca. Struktura prema polu u opštinama nije ista.

According to the data, there are on average 112 men per 100 women in Kosovo. The gender structure by municipalities is not the same.

Stanovništvo grupisano prema starosti (%), 2006.

Population by age-groups (%), 2006

Izvor: ZSK, ARS, 2006,

Source: SOK, LFS, 2006,

Ukupan koeficijent fertiliteta žena prema starosnim grupama i području, 2003.*Age total fertility rate for women by age-groups and residence, 2003*

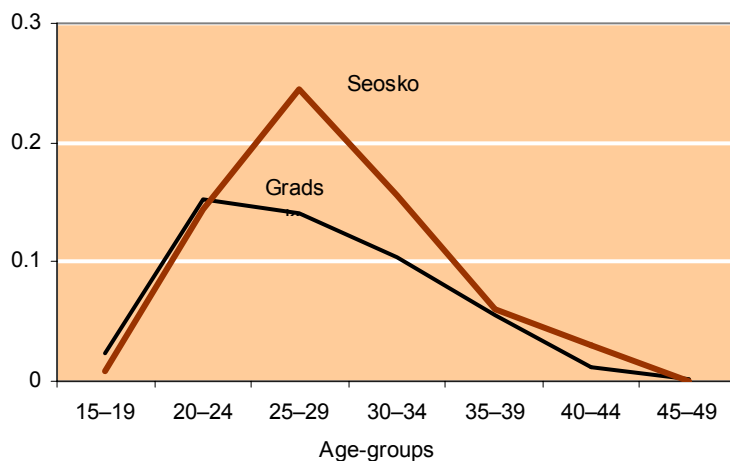
Star.grupe Age-group	Ukupno Total	Mesto. - Residence	
		Urbano - Urban	Ruralno - Rural
15-19	0,012	0,023	0,008
20-24	0,147	0,153	0,144
25-29	0,213	0,141	0,244
30-34	0,140	0,104	0,156
35-39	0,059	0,056	0,061
40-44	0,023	0,012	0,030
45-49	0,000	0,001	0,000
TFR	3,0	2,5	3,2

Izvor: ZDA

Source DHS

Podaci iz tabele ukazuju na to da je u proseku svaka majka rodila troje dece. Žene u seoskim područjima prosečno imaju 3.2 dece, a u gradskim područjima 2.5 dece. Ako bi fertilitet na Kosovu ostao nepromenjen, jedna kosovska žena će tokom njenog života roditi prosečno troje dece.

Data in the table indicate that fertility rate is with the average three children per mother. Women in the rural areas have an average 3.2 children per mother, while in urban areas 2.5 children per mother. If the fertility rate remains the same, one woman will give birth to three children during her life.

Ukupni koefic.fertiliteta žena prema starosnim grupama I području, 2003.*Total fertility rate for women by age-groups and residence, 2003*

Izvor: ZDA

Source DHS

Kada se upoređuje fertilitet u seoskim i gradskim područjima za starosnu grupu, 15 – 25 godine rezultati su skoro isti. Ova pojava se razlikuje nakon 25 godina života. U seoskim područjima fertilitet se snažno povećava i dostiže kulminaciju kod starosne grupe 25-29 godine, zatim opada ubrzano. Fertilitet kod starosne grupe 30-34 godine ukazuje na ubrzano opadanje i dostiže fertilitet starosne grupe 20-24 godine. U gradskim područjima fertilitet počinje da opada polagano i približava se fertilitetu seoskih područja starosne grupe 35-39 godine.

The comparison of fertility rate in rural and urban areas in the age-group of 15-25 years old results almost the same. This phenomenon is different after the age of 25 years old. In the rural areas fertility rate has increased and reaches its peak among the age-group of 25-29 years old and then it decreases significantly. The fertility rate among the age-group of 30-34 years old indicates a fast decrease reaching the fertility rate of the age-group of 20-24 years old. With regard to the urban areas the fertility rate decreases slowly, while coming across with the fertility rate in the rural areas for the age-group of 35-39 years old.

Živorodeni po polu*Live births by sex*

Godine Year	Broj – Numbers		U % – In %	
	Devojčice Girls	Dečaci Boys	Devojčice Girls	Dečaci Boys
2002	17 384	18 752	48	52
2003	15 217	16 777	48	52
2004	16 850	18 213	48	52
2005	17 787	19 431	48	52
2006	16 360	17 827	48	52

Izvor: ZSK Vitalne statistike,

Source: SOK Vital statistics

Odnos živorođene žensko-muško dece ne predstavlja veliku razliku u godinama. Rođenja prema polu favorizuju muškarce.

The male-female birth ratio does not represent big differences in years. Kosovo births rate continues to be dominated by males. At birth gender ratio favours males.

Živorodeni prema opštinama (broj), 2005 i 2006.

Live births by municipalities (numbers), 2005 and 2006

Opština Municipality	2005		2006	
	Devojč. Girls	Dečaci Boys	Devojč. Girls	Dečaci Boys
Dečane	382	386	388	412
Đakovica	847	899	783	858
Glogovac	682	707	655	748
Gnjilane	843	868	796	889
Dragaš	382	416	331	351
Istok	281	322	317	355
Kačanik	556	636	701	691
Klina	438	488	453	469
Kosovo Polje	290	316	274	299
Kamenica	228	282	235	234
Mitrovica	771	840	684	734
Leposavić	2	0	1	2
Lipljan	560	627	580	616
Novobrd	16	17	17	16
Obilić	237	228	177	194
Orahovac	723	822	600	722
Peć	774	841	728	826
Podujevo	1 012	1 147	927	923
Priština	1 594	1 832	1 557	1 740
Prizren	1 896	2 155	1 465	1 576
Srbica	612	589	554	582
Štimlje	270	284	307	305
Štrpce	48	57	41	44
Suvareka	908	949	702	783
Uroševac	1 153	1 221	1 073	1 206
Vitina	493	509	482	502
Vučitrn	715	801	659	734
Zubin Potok	9	5	6	7
Zvečan	2	1	1	..
Mališevo	929	1 024	704	812
Van Kosova	134	162	129	137
Ukupno - Total	17 787	19 431	16 360	17 827

Izvor: ZSK , Vitalne statistika,

Source: SOK Vital statistics

Umiranja prema polu*Deaths by sex*

Godine Year	Broj - Numbers		U % - In %	
	Žene Women	Muškarci Men	Žene Women	Muškarci Men
2002	2 306	3 348	41	59
2003	2 676	3 741	42	58
2004	2 745	3 645	43	57
2005	3 149	4 058	44	56
2006	3 166	4 313	42	58

Izvor: ZSK , Vitalne statistika,

Source: SOK Vital statistics

Umrta odojčad prema polu i uzrastu, 2002-2006*Infant deaths by sex and age-groups, 2002-2006*

Godine Years	Pol Sex	Broj Numbers	Perinatale (%) Perinatal (%)	Neonatale (%) Neonatal (%)	Postnatale (%) Postnatal (%)
2002	Devojč. – Girls	205	60	15	25
	Dečaci – Boys	198	60	10	30
2003	Devojč. – Girls	265	59	10	24
	Dečaci – Boys	199	63	13	26
2004	Devojč. – Girls	233	66	10	24
	Dečaci – Boys	182	64	13	23
2005	Devojč. – Girls	155	66	5	28
	Dečaci – Boys	202	62	8	30
2006	Devojč. – Girls	174	64	13	23
	Dečaci – Boys	236	61	10	29

Izvor: ZSK , Vitalne statistika,

Source: SOK Vital statistics

Smrtnost odojčadi ispod jedne godine, prema podacima u vremenskom periodu od četiri godina, ukazuju na to da je imunitet dečaka niži i nije stabilan u odnosu na devojčice. Umiranja izgleda su veća kod muškog pola. Međutim, još ne postoje

mogućnosti da se prodube analize o ovoj situaciji, dok se ne vrši analiza podataka o umiranjima prema uzrocima smrti.

In years, infant mortality of children less than one year old indicates that boy's immunity is lower and not stable compared to the girls. The deaths seem to be higher for males. But it is still not possible to deepen the analysis on this situation, due to the lack of analyses on causes of deaths.

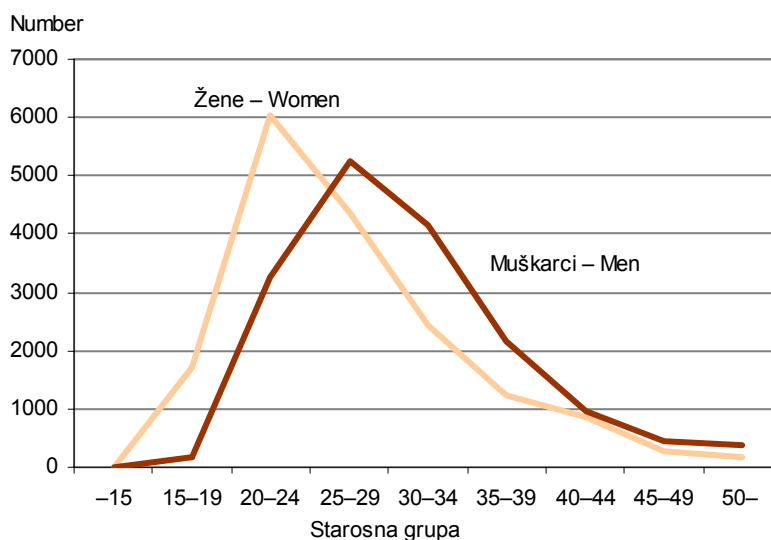
Vrste zaraznih bolesti prema polu, 2006.

Categories of illnesses by sex, 2006

Bolesti - Illness	Broj – Number		%	
	Žene Women	Muški Men	Žene Women	Muški Men
Sindrom krvne diareje – <i>Blood diarrhoea syndrome</i>	49	68	43	57
Akutna flakcidna paraliza (PAF) – <i>FAP</i>	2	-	100	-
Akutna žutica B – <i>Acute hepatitis B</i>	94	58	62	38
Tularemija – <i>Tularemia</i>	58	47	55	45
Pertussis – <i>Pertussis</i>	33	35	49	51
Ostale zarazne bolesti – <i>Other infectious diseases</i>	2 531	2 239	53	47
Sindrom ekzantematičke groznice – <i>EFS</i>	13	36	27	73
Epidem.Parotitet – <i>Epidemic mumpus</i>	215	261	45	55
Tuberkuloza (TBC) – <i>TBC</i>	567	555	51	49
Skabijest – <i>Scabbiest</i>	306	282	52	48
Sumnja uticaja - <i>Influence ssuspicion</i>	8 965	8 694	51	49
Intestinalni parazit – <i>Intestinal parasite</i>	148	128	54	46
Akutna diareja – <i>Acute diarrhoea</i>	19 987	23 244	46	57
Variačala – <i>Varicoese</i>	2 013	2 837	42	58
ITPR-Pneumonia – <i>ITPR-Pneumonia</i>	7 102	9 384	43	57
Akutna žutica A – <i>Acute hepatitis A</i>	361	385	48	52
Bruceloza – <i>Brucellosis</i>	27	31	47	53
Meningealni sindrom – <i>Meningitis Syndrome</i>	385	893	30	70
Sindrom hemoragiske groznice – <i>Haemorrhagic Fever Syndrome</i>	2	3	40	60
AIDS – <i>AIDS</i>	-	2	-	100

Izvor. ZSK, Statistike Zdravstva

Source: SOK, Health Statistics

Zaključeni brakovi prema starosti muškarca I žena, 2006.*Marriages classified by sex and age-groups, 2006*

Izvor. ZSK, Vitalne Statistike

Source: SOK Vital statistic

Najveći broj žena koje stupaju u brak pripada starosnoj grupi 20-29 godine I za muškarce starosti 25-34 godine. Razlika u godinama između muža I žene u momentu stupanja u brak tokom ovih godina ukazuje na neznatno povećanje. U 2006.godini, prosečna starost muškaraca I žena u momentu stupanja u brak ostala je ista kao u 2005.godini.

The highest number of marriages for women is for the age-group of 20-29 years old, and 25-34 years old for men. Age difference between men and women in years at the moment of marriage during these years indicates a low increase. The average age of men and women in the moment of marriage has remained the same as in 2005.

Venčanja prema školskoj spremi , po polu, 2005, 2006*Marriages classified by sex and education, 2005, 2006*

Školska sprema	Žene	Muža	Žene	Muža
<i>Level of education</i>	<i>Women</i>	<i>Men</i>	<i>Women</i>	<i>Men</i>
Bez škole / <i>No school</i>	168	55	137	40
Nezavršena osnovna/ <i>Primary not finished</i>	412	195	345	115
Osnovna / <i>Primary</i>	5 460	2816	4 907	2 282
Srednja / <i>Seco ndary</i>	8 362	10 902	8 956	11 575
Viša / <i>Tertiary</i>	537	805	461	655
Fakultet / <i>Faculty</i>	359	643	431	660
Nepoznato / <i>Unknown</i>	434	316	588	498
Ukupno / <i>Total</i>	15 732	15 732	15 825	15 825

*Izvor: ZSK, Vitalne statistike**Source: SOK Vital statistics*

Podaci ukazuju na to da 50 odsto muškaraca sa nezavršenom osnovnom ili sa osnovnom školom venčaju se sa ženama sa višim stepenom obrazovanja. Kod ostalih nivoa obrazovanja, uočeno je da muškarci i žene nastoje da izjednače stepene obrazovanja/školske spreme.

The data indicate that men with primary not completed education, and those with primary education, have married in more than 50 percent of the cases women with higher education. With regards to the other levels of education it is observed that men and women tend to equal their education levels, during their marriage.

Zaključeni i razvedeni brakovi, 2002- 2006*Marriages and divorces, 2002 - 2006*

Godine Years	Venčanja Marriages	Razvedeni Divorces
	Ukupno / Total	Ukupno / Total
2002	18 280	-
2003	17 034	-
2004	16 989	1 293
2005	15 732	1 445
2006	15 825	1 480

*Izvor: ZSK, Vitalne statistik,**Source: SOK Vital statistics*

U 2005. I u 2006. godini broj razvedenih brakova je u porastu. Međutim, ovaj broj je daleko od Evropske realnosti. Uprkos tome da je stopa razvedenih brakova u 2005.godini beležila vrednost od 9 razvedenih brakova na 100 zaključena brakova, ona je u odnosu na 2005.godinu porasla samo za 1.6%

For 2005 and 2006 the number of divorces is increasing. But this numbers are still far behind from the European realities. Even though the rate of divorces for 2006 indices a value of 9 divorces for 100 marriages compared to 2005 it increased only 1.6(0.2) percent.

Razvedeni brakovi prema starosti muža i žene, po polu, 2005 i 2006.god.*Divorces classified by sex and age-groups, 2005 and 2006*

Starosna grupa Age-group	2005		2006	
	Žene Women	Muškarci Men	Žene Women	Muškarci Men
-20	28	5	33	7
20-24	307	136	324	127
25-29	319	318	361	359
30-34	329	354	305	374
35-39	219	313	210	299
40-44	138	179	127	181
45-49	67	82	57	74
50-54	23	35	31	26
55-59	10	12	21	17
60-64	2	3	6	8
65-	3	8	5	8
Ukupno / Total	1 445	1 445	1 480	1 480

*Izvor: ZSK, Vitalne statistike**Source: SOK Vital statistics*

Podaci pokazuju da u 2005.godini najveći broj razvedenih brakova je kod parova sa 5 do 15 godina zajedničkog života. Ova tipologija ne čuva se u 2006 godini. U ovoj godini najveći broj razvedenih brakova je kod parova sa 5-9 godina braka. Postojanost braka za parove sa 5-9 godina braka u 2006 godini je pala za 29%, u odnosu na 2005.godinu.

The data shows a high number of divorces during 2005, for the marriages with 5 to 15 years of cohabitation. This typology is not the same for 2006. The number of divorces is highest among couples that have 5-9 years of cohabitation. According to the data the marriage stability is decreased by 29 percent in 2006 in comparison with the previous year.

Raspodela domaćinstava prema karakteristikama nositelja (pol, brevivalište i bračno stanje) (%), 2003

Distribution of the household unit according to the characteristics of the heads of households (gender, type of settlement and marital status) (%), 2003

Bračno stanje <i>Family status</i>	Ukupno – <i>Total</i>		Urban – <i>Urban</i>		Rural – <i>Rural</i>	
	Žene <i>Women</i>	Muškarci <i>Men</i>	Žene <i>Women</i>	Muškarci <i>Men</i>	Žene <i>Women</i>	Muškarci <i>Men</i>
Neud.neož./ <i>Single</i>	5,7	2,6	6,9	3,7	4,8	2,1
Udat ,ženjen / <i>Married</i>	27,6	93,3	12,7	92,5	38,7	93,6
Razveden - a <i>Divorced</i>	1,6	0,3	3,4	0,2	0,2	0,4
Udovac - ica <i>Widow</i>	65,1	3,8	77,0	3,6	56,3	3,9
Ukupno / <i>Total</i>	100	100	100	100	100	100

Izvor: DZA, 2003,

Source DHS, 2003

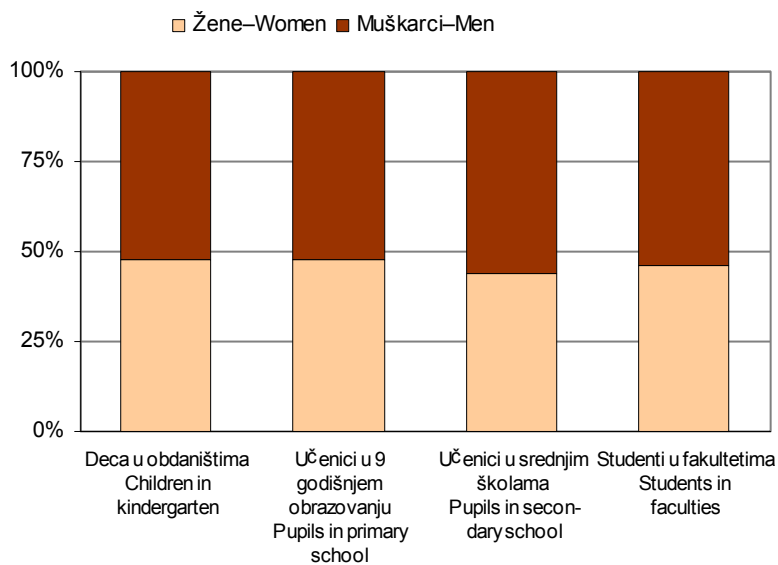
Prema bračnom statusu nositelja domaćinstva, uočljivo je da broj samačkih domaćinstava je mali. Ove porodice su ušestaliye u gradskim područjima, u odnosu na seoska područja. Procenat nositelja domaćinstava žena-udovica je posebno visok (70.0% u gradskim i 56.3% u ruralnim područjima). Procenat nositelja domaćinstava muškaraca/udovaca je nizak, kako u gradskim (3.6%) tako i u seoskim područjima (3.9%). Ovo ukazuje na to da pojava ponovnog sklapanja braka je ušestaliya kod udovaca u odnosu na udovice. Naime, ova pojava povezana je za istorijsku tradiciju kosovskog pordičnog života, prema kojoj ponovno sklapanja braka muškaraca smatra se neophodnim.

According to the marital status of the head of household it is noted that the number of families with one member – single person is low. These families are more frequent in urban areas than in rural ones. The percentage of widow female as the head of household is high in both areas, urban and rural (77. percent in urban areas and 56.3 percent in rural areas). Meanwhile the percentage of widower male head of household is lowers both in urban and rural areas (3.6 percent and 3.9 percent). This indicates that the phenomena of remarriage are higher for widowers than for widows. This phenomenon is linked with historical tradition of Kosovo living style, where the remarriage acts for men is considered as a necessity.

Obrazovanje – Education

Obuhvat dece, đaka i studenata, prema polu i nivoima školovanja, 2005/2006

Participance of children, pupils and students by sex and levels of education, 2005/2006

Izvor: ZSK, Statistika obrazovanja

Source SOK, Education statistics6

Broj učenika i studenata koji su diplomirali, 2004/05 i 2005/06*Number of Pupils and students graduated, 2004/05 and 2005/06*

Učenici i studenti <i>Pupils and students</i>	2004–2005		2005–2006	
	Žene / <i>Women</i>	Muškarci/ <i>Men</i>	Žene / <i>Women</i>	Muškarci/ <i>Men</i>
Ukupno <i>Total</i>	22 463	26 156	20 603	27 611
Učenici koji su dobili svedočanstva -9 god.osnovna škola <i>Pupils basic 9 years education</i>	13 861	17 716	14 209	15 786
Učenici koji su dobili svedočanstvo – Srednje obrazovanje <i>Licensed secondary education</i>	8 602	8 440	9 067	10 270
Studenti koji su diplomirali <i>Graduated university</i>	-	-	1 352	1 556
U % / In %	46	54	43	57

Izvor: ZSK, Statistika obrazovanja

Source: SOK, Education statistics

Na Kosovu, uopšteno nema razlike kod obrazovanja prema polu. Kako muškarci, tako i žene obrazuju se gotovo podjednako. Obično, na Kosovu muškarci donekle imaju prednost u odnosu na godine školovanja žena. Muškarci pohađaju više visoko obrazovanje. Žene su više prisutne u višim školama.

In Kosovo the educational level by gender is not discriminating any of the gender representative, both women and men in average are educated quite equally. Men have a slight advantage towards women. Usually the Kosovo's men attend the university studies more than women.

Nastavnici u 9 god.osnovnim, srednjim i visokim školama prema nivou obrazovanja, 2004/2005, 2005/2006. u procentima
Teachers on basic and secondary education, 2004/2005; 2005/2006. In percentage

Nastavnici <i>Teacher</i>	2004/2005			2005/2006		
	<i>Total</i>	%		<i>Total</i>	%	
		<i>Žene Women</i>	<i>Muškarci Men</i>		<i>Žene Women</i>	<i>Muškarci Men</i>
Nastavnici na 9 godišnj.obrazovanj u <i>Teachers in basic 9 years education</i>	18168	38	62	16 705	39	61
Nastavnici na srednjem obraz <i>Teachers in secondary school</i>	4 500	29	71	4 558	30	70
Nastavnici na visokom obraz <i>Professors</i>	1 007	24	76	980	25	75

Izvor:ZSK, Statistika obrazovanja

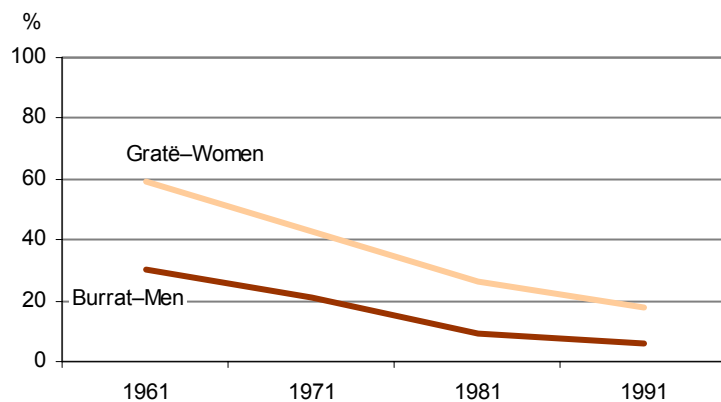
Souce: SOK, Education Statistics

Stanovništvo staro 10 i više godina prema pismenosti (u hiljadama)**1971, 1981, 1991***Population 10 years and more by literacy knowledge (in 1000's)*

	1971		1981		1991	
	Žene Women	Muškarci Men	Žene Women	Muškarci Men	Žene Women	Muškarci Men
Ukupno / Total	424	438	546	581	703	748
Pismen - Literate	242	348	402	527	575	704
Nepismen - Illiterate	181	91	144	54	128	45
% nepismenih % of illiterate	43	21	26	9	18	6

Izvor: ZSK, popis stanovništva

Source: SOK, Population Census

Nepismeno stanovništvo staro 10 i više godina*Illiterate population more than 10 years old*

Izvor: ZSK, Popis stanovništva

Source: SOK, Population Census

Nepismeni prema starosnim grupama i polu (%), 2003.god.

Illiterate by sex and age-groups (%), 2003

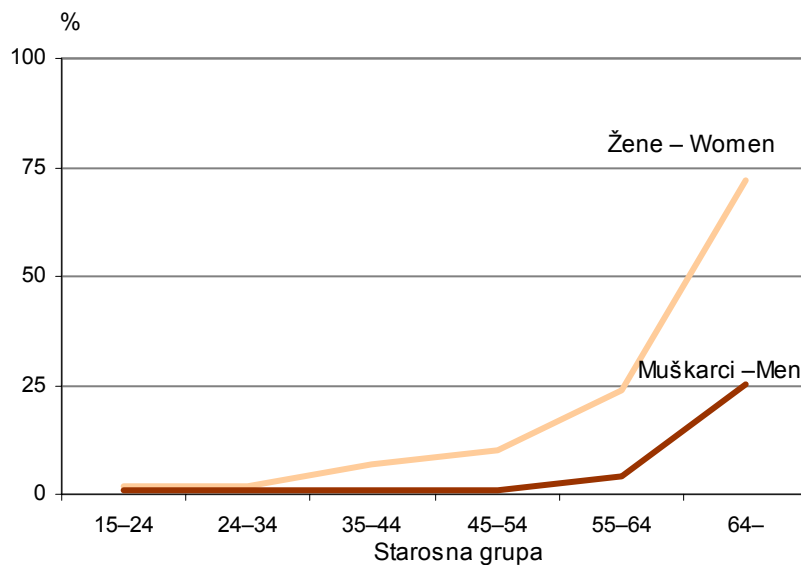
Starosne grupe <i>Age-groups</i>	Ukupno <i>Total</i>	Žene <i>Women</i>	Muškarci <i>Men</i>
Ukupno / <i>Total</i>	8	13	3
15–24	1	2	1
24–34	2	2	1
35–44	4	7	1
45–54	5	10	1
55–64	14	24	4
64–	50	72	25

Izvor: ZDA

Source: DHS

Nepismeni prema starosnim grupama i polu (%) 2003

Illiterate by sex and age-groups (%), 2003

Izvor: ZDA

Source: DHS

Na Kosovu, nepismenost je pitanje starosti, područja I pola. Kod osoba koja pripadaju star.gr. 15-34 godina nepismenost je niža od 2%. Kod mladih muškaraca nepismenost je skoro nestala. Kod starijih osoba, nepismenost žena je veća. Imajući u vidu veliku geografsku proširenost ovog fenomena, jasno se da zaključiti da je ovo značajno socijalno i kulturno pitanje. Kod starosne grupe 55-64 godine, 24% žena su nepismene u odnosu na muškarce (4%). Za osobe stare preko 64 godina, broj nepismenih žena je skoro tri puta veći od muškaraca iste starosti.

In Kosovo illiteracy is affected by age, residence and gender belonging to the population. Among the aged between 15-34 illiteracy is very low, less than 2 percent. Among young boys it has almost disappeared. At older ages illiteracy of women is clearly an import and cultural issue, given its wide geographical extension. In the age group 55-64, 24 percent of women are illiterate, compared to 4 percent of men. For age 64 and above the number of illiterate women are almost three times more than men.

Procenat napuštanja osnovne škole po polu

Drop-out of students in basic education by sex

Godine –Year	Žene Women	Muškarci Men	Žene (%) Women (%)	Muškarci (%) Men (%)
2002 / 2003	2 200	2 800	45	55
2003 / 2004	2 400	600	81	19
2004 / 2005	1 600	1 400	52	48
2005 / 2006	1 556	1 432	52	48

Izvor: ZSK, Statistika obrazovanja na Kosovu, 2002/2003,2003/2004, 2004/2005, 2005 / 2006

Source: SOK, Education statistics 2002/2003,2003/2004, 2004/2005, 2005 / 2006

Broj dece oba pola koja napuštaju školu je velik . U školskoj 2002/2003. godini procenat dečaka koji su napustili školu bio je veći od devojčica. A u školskoj 2003/2004godini procenat devojčica koje su napustile školu znatno je

povećan. Ovo povećanje je rezultat promene školskog sistema sa 8 na 9 godišnju obaveznu osnovnu školu, i jedna takva situacija uticala je na devojčice da napuštaju devetu godinu osnovne škole. U školskoj 2004/2005 godini napuštanje škole se donekle bilo je stabilnije, međutim ono je još uvek beležilo visoku stopu.

Dropping out from basic education is a typical phenomenon for both sexes. For the year 2002/2003 the dropping out of boys was higher than of girls. The following year was accompanied by a higher percentage of girls dropping out of schools. This phenomenon was closely linked with the launching of the reform in the basic education system. A new system of nine years school was introduced during 2003/2004. This brought the girls dropping out percentage up to 81 percent of all drop-outs. The year 2004/2005 was more stabilized than the previous, but still the drop-out rates remains high. Even 2006 have not introduced any mechanisms to reduce the high level of girls drop-out.

Postignuto školovanje prema ličnim karakteristikama, 2003.god.*School achievements by personal characteristics, 2003*

Starosna grupa <i>Age-group</i>	Pol <i>Sex</i>	Najviši nivo obrazovanja <i>Highest level of education</i>					Prosek godina <i>Years average</i>
		Broj <i>Number</i>	Bez škole <i>Without education</i> (%)	Osnovna <i>Elementary</i> (%)	Srednje <i>Secondary</i> (%)	Univerzitet <i>University</i> (%)	
20–24	Žene / <i>Women</i>	880	3	56	38	3	10
	Muškarci / <i>Men</i>	860	0	31	67	2	11
25–29	Žene / <i>Women</i>	810	1	72	25	2	9
	Muškarci / <i>Men</i>	710	1	29	66	4	11
30–34	Žene / <i>Women</i>	710	6	63	28	4	9
	Muškarci / <i>Men</i>	620	1	29	65	5	11
35–39	Žene / <i>Women</i>	600	6	66	25	3	9
	Muškarci / <i>Men</i>	560	1	23	69	7	12
40–44	Žene / <i>Women</i>	560	9	58	29	4	9
	Muškarci / <i>Men</i>	590	3	19	68	10	12
45–49	Žene / <i>Women</i>	430	9	70	20	2	8
	Muškarci / <i>Men</i>	470	0	32	57	11	11
Gradsk.	Žene / <i>Women</i>	5 290	13	53	31	3	9
	Muškarci / <i>Men</i>	5 210	6	42	45	7	10
Seosko.	Žene / <i>Women</i>	4 020	16	71	12	1	7
	Muškarci / <i>Men</i>	4 090	8	53	37	3	9

Izvori: DZA

Source: DHS

Žene u gradskim područjima postigle su veći nivo obrazovanja od žena u seoskim područjima. Prosečne godine obrazovanja žena kako u gradskim (9) tako i u seoskim područjima (7) beleže nižu stopu od muškaraca u gradskim (10) i seoskim područjima (9).

Urban women have obtained a higher level of education than rural women. Women in urban areas have 9 years of schooling, while those in rural areas have 7 years of schooling. Women have at least one year less of education compared with men. However the education level is lower for women in rural areas than for men (9)

Lica koja aktuelno pohađaju školovanje prema star.grupi, polu i području (%), 2003

Persons that actually follow the school by age-groups, sex and residence (%), 2003

Staros.grupe Age-group	Ukupno – Total		Gradsko – Urban		Seosko – Rural	
	Žene Women	Muškarci Men	Žene Women	Muškarci Men	Žene Women	Muškarci Men
5–9	63	69	67	65	61	71
10–14	97	99	97	98	97	99
15–19	54	71	68	73	49	70
20–24	14	16	21	20	11	14
25–29	2	4	8	6	0	4

Izvor: ZDA

Source: DHS

U odnosu na žene, muškarci imaju veće mogućnosti da se školuju ili studiraju. Razlika među polova se povećava uporedo nivou obrazovanja. Dečaci starosne grupe 5-14god., uživaju prednost u odnosu na devojčice iste starosti, ali ova razlika nije velika. Kod starosne grupe 15-19 godine, dečaci su u prednosti za 17 % u odnosu na devojčice. Kod starosne grupe 25-29 godine prednost muškaraca u odnosu na žene je daleko veća.

Boys are more likely to attend school or university than girls. The gender gap widens as education advances. At age 5-14 boys enjoyed an advantage over girls, but the difference are not wide. At age 15-19 by contrast, boys enjoyed almost 17 percent more than girls. At the age group 25-29 the advantage of boys is even wider.

Tržište rada - *Labor market*

Bilans radne snage (%)

Labour force balance (%)

	Pol / Sex	2002	2003	2004	2005	2006
Aktivno stanovništvo <i>Population at working age</i>	Žene / <i>Women</i>	64	63	63	64	64
	Muškarci / <i>Men</i>	62	60	61	61	61
Stopa učešća na radnoj snazi <i>Activity rate</i>	Žene / <i>Women</i>	35	30	25	30	31
	Muškarci / <i>Men</i>	72	72	68	68	70
Stopa zaposlenosti <i>Employment rate</i>	Žene / <i>Women</i>	9	8	10	12	12
	Muškarci / <i>Men</i>	39	43	46	46	46
Stopa nezaposlenosti <i>Unemployment rate</i>	Žene / <i>Women</i>	74	72	61	60	62
	Muškarci / <i>Men</i>	45	40	31	33	35

izvor: ARS , 2002 - 2006,

Source: LFS, 2002 - 2006

Prvi značajan pokazatelj tržišta rada je relativna veličina stanovništva u radnim godinama, dakle, osobe stare od 15 i 64 godine, čime se približno određuju granice raspoloživog potencijala radne snage. Na Kosovu ovaj podatak je mali. Razlog za to postaje evidentan posmatrajući strukturu stanovništva prema starosti. Stanovništvo Kosova je relativno "mlado", sa približno jednom trećinom od 15 godina i mlađe, gde upoređenje između žena i muškaraca ne predstavlja veliku razliku.

Razlika stope učešća u radnoj snazi između žena i muškaraca je evidentna, zato što mnoge mlade osobe još su na školovanju, s druge strane, znatan broj starijih osoba napuštaju radnu snagu pre nego što dostižu granicu radnih godina, a posebno, mnoge žene preuzimaju odgovornost za njihove porodice i domaćinstva i one se ne angažuju u privrednim aktivnostima, i poslednje,

neke osobe oba pola odustali su od traženja posla, jer one misle da ne postoji mogućnost za zapošljavanje.

A first important labour market indicator is the relative size of the working age population, the persons between the ages of 15 and 64, which roughly delimits the potential of available manpower. In Kosovo, this figure is comparatively low. The reason for this becomes evident by looking at the age structure. Kosovo has a relatively "young" population, with almost one third less than 15 years old.

Differences between the rate of women and men in the labour force are obvious for the reason that many young people are still being educated. A number of older persons leave the labour force before reaching the working age limit especially women. Many women take over family and household responsibilities rather than engaging in economic activity and some persons of both sexes have given up looking for work because they think that none is available.

Zaposlenost– Employment

Zaposleni prema starosnim grupama (%), 2003 - 2006

Employed by sex and age-groups (%), 2003 - 2006

Star.grupa Age- group	2003		2004		2005		2006	
	Žene Women	Muškarci Men	Žene Women	Muškarci Men	Žene Women	Muškarci Men	Žene Women	Muškarci Men
15–24	3	18	4	19	6	15	5	18
25–54	12	60	14	63	16	63	16	62
55–64	2	38	7	42	8	42	7	47
65–	-	-	0	4	2	6	1	3
15–64	8	43	9	43	11	41	11	41

Izvor: ZSK, ARS

Source: SOK, LFS

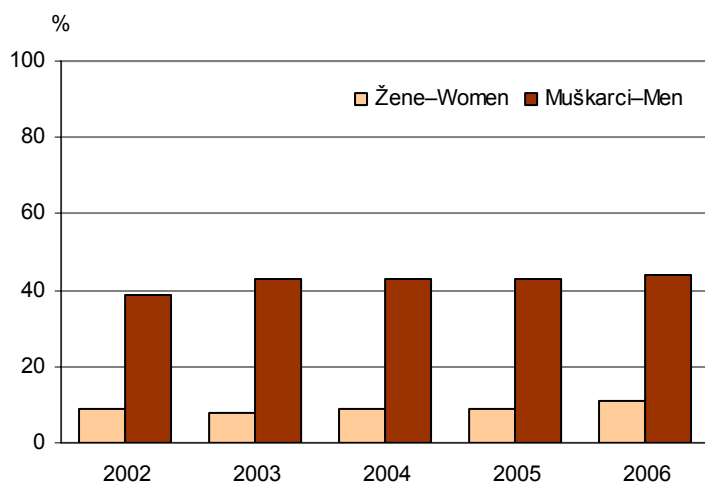
Kada se upoređuju podaci, što se tiče zaposlenosti u svim starosnim grupama možemo uočiti jednu veliku razliku između polova, gde su muškarci u mnogo boljem položaju od žena

The data show that the men have a better situation in comparison with women. Their participatory rate in labour market is higher.

The data show that the men have a better situation in comparison with women. Their participatory rate in labour market is higher.

Zaposleni prema starosnim grupama 15-64 vjeć, u %, 2002 - 2006

Employed by sex (%), age 15-64 years, 2002 - 2006

Izvor: ZSK, ARS

Source: SOK, LFS

Zaposleni prema polu i obrazovanju, 2003 – 2006 (%)

Employed by sex and education, 2003 - 2006 (%)

Obrazovanje Education	2003		2004		2005		2006	
	Žene Women	Muškarci Men	Žene Women	Muškarci Men	Žene Women	Muškarci Men	Žene Women	Muškarci Men
< Srednje < Secondary	2	31	4	34	5	31	5	34
Srednje Secondary	18	47	18	50	19	49	14	48
Visoko High School	67	78	75	83	64	82	61	79

Izvor: ZSK, ARS Anketa

Source: SOK, LFS

Periodični serijski podaci posmatranja radne snage, ukazuju na to da procentualno učešće žena u tržište rada ne trpi drastične promene kada se radi o obrazovanju. Tržište rada ponuđuje njima veće mogućnosti zapošljavanja, ako imaju veći I kvalitetniji nivo obrazovanja.

The time series of the Labour force survey shows robust information on women and men participation according to their educational level. The educated persons have more opportunities to be active in labour market. The higher the education the easier it seems to find a job and to maintain it. There are no big differences between women and men trying to adapt themselves with the new requirements of the labour market.

Zaposleni prema privrednoj aktivnosti , 2003 – 2006 (%)*Employed by sex and economic activities, 2003 - 2006 (%)*

Ekonomska aktivnost <i>Economic Activity</i>	2003		2004		2005		2006	
	Žene <i>Women</i>	Muškarci <i>Men</i>	Žene <i>Women</i>	Muškarci <i>Men</i>	Žene <i>Women</i>	Muškarci <i>Men</i>	Žene <i>Women</i>	Muškarci <i>Men</i>
Ukupno <i>Total</i>	100	100	100	100	100	100	100	100
Poljoprivreda <i>Agriculture</i>	9	19	22	25	21	18	20	22
Rudnici <i>Miners</i>	1	1	0	1	0	2	1	2
Proizvodnja <i>Production</i>	8	11	7	9	6	11	5	8
El. Energija <i>Electricity</i>	1	4	2	5	1	4	1	4
Građevina <i>Construction</i>	1	13	2	9	1	10	1	10
Trgovina <i>Trade</i>	13	14	13	14	13	14	16	16
Ugostiteljstvo <i>Hotels</i>	1	3	1	4	2	4	1	3
Transport <i>Transport</i>	2	5	2	5	2	5	1	4
Finansije <i>Finance</i>	2	1	1	1	2	1	2	1
Biznes <i>Business</i>	1	1	2	2	1	3	2	2
Javna administracija <i>Public administration</i>	11	9	8	6	7	8	7	8
Obrazovanje <i>Education</i>	23	10	18	9	19	9	18	10
Zdravstvo <i>Health</i>	19	2	14	3	15	3	16	3
Ostalo <i>Other</i>	9	6	9	6	9	10	8	7

Izvor: ZSK, ARS

Source: SOK, LFS

Kada se upoređuju podaci o zaposlenosti prema privrednoj aktivnosti, žene su pretežno zaposlene u poljoprivredi, obrazovanju, zdravstvu I trgovini. Zaposlenost muškaraca prema aktivnostima uglavnom je bez velikih promena u godinama. Oni su pretežno zaposleni u sektorima: poljoprivreda, trgovina, građevina, I proizvodnja.

Women occupation is high in agriculture, education, and health and trade sector. The occupational rate for man remains steadily during the years. They are working more in agriculture, trade, construction and manufacturing.

Zaposleni prema glavnim grupama zanimanja i polu (%), 2005, 2006.god.

Employed by main groups of occupations and sex (%), 2005, 2006

Zanimanja Occupations	2005		2006	
	Žene Wome	Muškarci Men	Žene Women	Muškarci Men
Ukupno Total	100	100	100	100
Profesionalac Professionalist	28	12	21	10
Pomagač i prodavac Servant and seller	16	17	19	18
Tehničar Technicians	15	7	18	7
Poljoprivreda Agriculture	13	11	11	12
Osnovna zanimanja Elementary professions	13	17	13	22
Službenici Clerks	9	4	9	5
Kućna radinost, zanatlie i srodni njima Craftsmanship	3	17	4	14
Menadžer Manager	2	7	3	6
Rukovodioci mašinama Machine operator	1	7	2	7

Izvor: ZSK, ARS

Source: SOK, LFS

Prema podacima, struktura zanimanja muškaraca razlikuje se od strukture zanimanja žena. Dok su žene više prisutne u tehničkim zanimanjima I u raznim profesijama prema kvalifikaciji zanimanja, muškarci se bave skoro svim profesijama. Jedini sektor u kome su prisutna oba pola skoro podjednako, je prodaja I usluge. Ova klasifikacija osvetljuje novi oblik tržišta rada koji omogućuje učešće po slobodnoj individualnoj inicijativi, bez obzira na pol.

Men and women, as the data shows, are having occupational differences in Kosovo. Meanwhile women professions are distributed more in favour of technicians and professionalist occupational classification, men are carrying out quite all the type of professional occupations. There is only one occupational level where gender equality can be found, which is servants and sellers. This classification gives some lights on the new form of labour market participatory that is individual free initiative.

Zaposleni prema profesionalnom statusu (%), 2005. i 2006.

Employed by sex and professional status (%), 2005 and 2006

Status zapošljavanja <i>Employment status</i>	2005		2006	
	Žene <i>Women</i>	Muškarci <i>Men</i>	Žene <i>Women</i>	Muškarci <i>Men</i>
Zaposleni <i>Employed</i>	69	58	69	53
Samozaposleni sa 1 I više plaćenih radnika <i>Self-employed 1 or more payed employees</i>	2	9	4	8
Samozaposleni sa 0 radnika <i>Self-employed 0 employees</i>	8	18	6	20
Porodični radnici <i>Family employee</i>	21	16	22	18

Izvor: ZSK, ARS

Source: SOK, LFS

Zaposleni prema polu i radnom ugovoru, 2003 - 2006 (%)*Employed by sex and contract assignments, 2003 - 2006 (%)*

Ugovori Contacts	2003		2004		2005		2006	
	Žene Women	Muškarci Men	Žene Women	Muškarci Men	Žene Women	Muškarci Men	Žene Women	Muškarci Men
Skraćeno radno vreme Part-time	31	30	31	30	26	21	27	22
Puno radno vreme Fulltime	69	70	69	70	74	79	73	78
Privremeno Temporary	15	14	67	64	53	45	61	60
Neodređeno Permanent	85	86	33	36	47	55	39	40

Izvor: ZSK, ARS

Source: SOK, LFS

Rad sa skraćenim radnim vremenom i privremeni poslovi su pokazatelji stanja zapolenosti. Prema podacima, zaposlenost žena sa punim radnim vremenom je u porastu iz godine u godinu, dok zaposlenost muškaraca je sa velikim fluktuacijama.

Trenutni razvitak tržišta rada na Kosovu ukazuje na to da odnosi na tržištu rada se menjaju u kontinuitetu. Podaci o privremenim i neodređenim ugovorima ukazuju na to. Zaposlenost pod ugovorom na neodređeno vreme beleži pad kako za muškarce tako i za žene. U 2006.godini imamo najveći pad ovog podatka .

Part-time job and temporary jobs are indicating the employment situation in a given country. The data shows that full time employment for women is increasing from year to year, instead of men for whom this type of employment assignments has a lot of fluctuations.

The actual development of the labour market in Kosovo is showing that the labour relations are changing continuously. The data on the type of contract are showing this situation. Permanent assignments are decreasing for women and men as well. The 2006 shows the worst data ever.

Zaposleni prema uobičajenim satima rada, po polu, 2003 - 2006*Average working hours per week by assignments and sex, 2003 - 2006*

Uobičajeni sati rada <i>Conditions</i>	2003		2004		2005		2006	
	Žene <i>Women</i>	Muškarci <i>Men</i>	Žene <i>Women</i>	Muškarci <i>Men</i>	Žene <i>Women</i>	Muškarci <i>Men</i>	Žene <i>Women</i>	Muškarci <i>Men</i>
Zaposleni sa skraćenim rad.vremenom <i>Part-time</i>	23	25	23	23	24	22	25	25
Zaposleni sa punim rad.vremenom <i>Full-time</i>	42	45	42	43	42	44	43	45

Izvor: ZSK, ARS

Source: SOK, LFS

Radna nedelja zaposlenih sa punim radnim vremenom, za muškarce ili žene, ima više od 40 sati rada. Razlike po polu su prisutne u svakoj godini.

Muškarci rade 2 sata u sedmici više od žena. Prema podacima, radni sati za zaposlene sa skraćenim radnim vremenom, muškarci ili žene, razlikuju se u svakoj godini. Dok su žene povećale broj radnih sata za 1 sat i 45 minuta još od 2002. godine, muškarci su smanjili broj sedmičnih radnih sati za oko 15 minuta.

Average working hours per week, for women or men, full time employed is more than 40 hours. The gender perspective is not playing any important role. The data shows that the working hours for part-time assignments for women and men are changing each year. Women in 2006 are working 1 hour e 45 minutes more in comparison with 2002, meanwhile man are working 15 minutes less.

Nezaposlenost - *Unemployment*

Nezaposleni prema starosnim grupama, 2003 - 2006 (%)

Unemployed by sex and by age-groups, 2003 - 2006 (%)

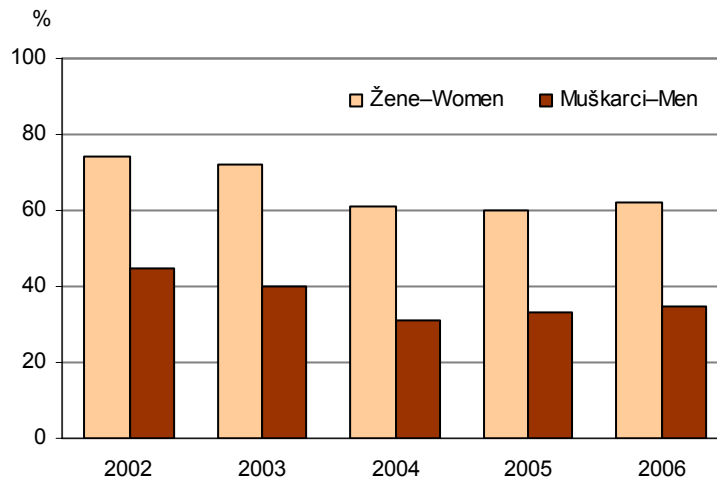
Staros.grupe <i>Age-group</i>	2003		2004		2005		2006	
	Žene <i>Women</i>	Muškarci <i>Men</i>	Žene <i>Women</i>	Muškarci <i>Men</i>	Žene <i>Women</i>	Muškarci <i>Men</i>	Žene <i>Women</i>	Muškarci <i>Men</i>
15-24	90	66	82	58	81	64	78	68
25-54	63	33	53	25	54	26	53	28
55-64	29	22	26	17	17	19	15	28
15-64	72	40	61	31	60	33	62	35

Izvor: ZSK, ARS

Source: SOK, LFS

Stopa nezaposlenosti, prema starosnim grupama, je veoma izrazita kod mladih gde za žene beleži 78%, a za muškarce 68% nezaposlenih osoba. Nezaposlenost se smanjuje što su osobe starije, međutim, ponovo, to beleži priličnu visoku stopu nezaposlenosti, 35% za muškarce i 62% za žene u radnoj snazi starosne grupe 25-54 godine.

Unemployment rate, according to age group, is higher among the youngest where the unemployment rate for women is approximately 78 percent and for men 68percent. The unemployment rate decreases with age but still it remains high. The unemployment rate for women in general is approximately 62 percent and 35 percent for men.

Nezaposleni prema polu (%), 2002-2006.god.*Unemployed by sex (%), 2002-2006*

Izvor: ZSK, ARS

Source: SOK, LFS

U odnosu na muškarce, nezaposlene žene u svim starosnim grupama imaju veću stopu nezaposlenosti.

The unemployment rate for women in each age-group is higher than for men.

Nezaposleni prema polu i obrazovanju (%), 15-64 godine, 2003-2006*Unemployed by sex and education (%), age 15-64, 2003-2006*

Obrazovanje <i>Education</i>	2003		2004		2005		2006	
	Žene <i>Women</i>	Muškarci <i>Men</i>	Žene <i>Women</i>	Muškarci <i>Men</i>	Žene <i>Women</i>	Muškarci <i>Men</i>	Žene <i>Women</i>	Muškarci <i>Men</i>
< Srednje <i>< Secondary</i>	88	45	73	35	72	38	74	39
Srednje <i>Secondary</i>	68	43	62	34	63	36	65	38
Više <i>High school</i>	20	14	16	9	22	9	22	10

Izvor: ZSK, ARS,

Source: SOK, LFS

Kada se upoređuju podaci o nezaposlenosti uočava se da stopa nezaposlenosti po godinama beleži jedan usporen porast, kako kod muškaraca tako i kod žena. Ovaj porast stope nezaposlenosti je evidentan i kod obrazovanja

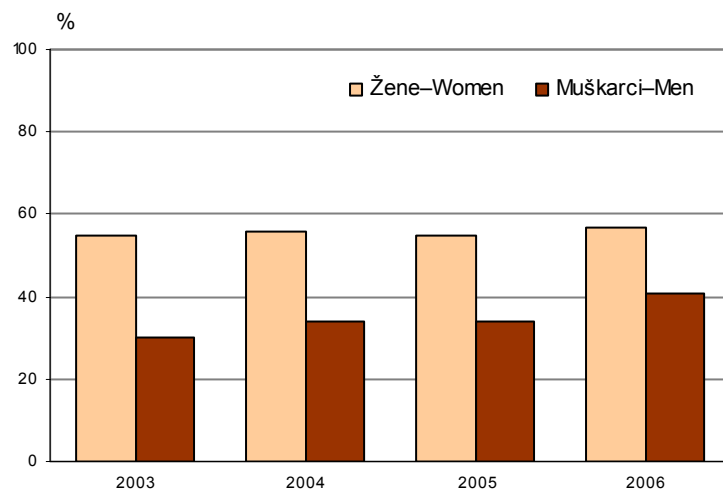
The number of unemployed persons is increasing slowly each year. This increase is actually present for both sexes, independently from their educational level.

Neaktivno prema polu i starosti (%), 2003-2006*Inactive by sex and age-groups (%), 2003-2006*

Staros.grupe <i>Age-group</i>	2003		2004		2005		2006	
	Žene <i>Women</i>	Muškarci <i>Men</i>	Žene <i>Women</i>	Muškarci <i>Men</i>	Žene <i>Women</i>	Muškarci <i>Men</i>	Žene <i>Women</i>	Muškarci <i>Men</i>
<15	37	59	36	57	36	56	36	50
15-24	16	18	18	19	17	19	19	21
25-54	31	6	31	9	31	9	33	15
55-64	8	6	7	5	8	6	5	5
65-	8	11	8	9	9	11	7	10
15-64	55	30	56	34	55	34	57	41

Izvor: ZSK, ARS

Source: SOK, LFS

Neaktivno prema polu i starosti od 15-64 godine (%), 2003 - 2006*Inactive by sex, age-group 15- 64 years (in %), 2003 - 2006*

Izvor : ZSK, ARS

Source: SOK, LFS

Uslovi života - Living conditions**Izvori prihoda prema polu i nositelju domaćinstva, 2005 i 2006 god.***Income sources by gender of head of household, 2005 and 2006*

Izvor prihoda <i>Income Sources</i>	Vitet <i>Year</i>	%		Ukupno/Total	
		Žene <i>Women</i>	Muškarci <i>Men</i>	Ukupno <i>Total</i>	Ukupn o <i>Total</i>
Redovne plate <i>Regular wages</i>	2005	20	80	100	52
	2006	23	77	100	50
Privremene plate <i>Temporary wages</i>	2005	2	98	100	6
	2006	3	97	100	7
Mreza Biznis <i>Business network</i>	2005	2	98	100	10
	2006	6	94	100	10
Mreža poljoprivrede <i>Agriculture network</i>	2005	5	95	100	3
	2006	0	0	0	0
Od članova van zemlje <i>From members abroad</i>	2005	23	77	100	10
	2006	23	77	100	12
Od drugih u inostranstvo <i>From others abroad</i>	2005	20	80	100	3
	2006	16	84	100	4
Penzije sa Kosova <i>Pensions from Kosovo</i>	2005	14	86	100	5
	2006	49	51	100	7
Penzije iz inostranstva <i>Pensions from abroad</i>	2005	14	86	100	3
	2006	21	79	100	4
Poslat novac sa Kosova <i>Acceptance of income from Kosovo</i>	2005	17	83	100	1
	2006	29	71	100	1

Nast. Cont.		%		Ukupno / Total	
		Žene Women	Muškarci Men	Ukupno Total	Ukupn o Total
Izvor prihoda <i>Income Sources</i>					
Prihodi od imovine <i>Income from property</i>	2005	23	77	100	2
	2006	5	95	100	2
Socijalna zaštita <i>Social Security</i>	2005	49	51	100	2
	2006	21	79	100	3
Lutrija <i>Lottery</i>	2005	2	98	100	0
	2006	0	0	0	0
Ostalo <i>Other</i>	2005	20	80	100	2
	2006	16	84	100	1
Dobara u naturi <i>In kind</i>	2005	2	98	100	1
	2006	7	93	100	0
U naturi iz inostranstva <i>In kind from abroad</i>	2005	2	98	100	0
	2006	100	0	100	0
Ukupno (%) <i>Total (%)</i>	2005				100
	2006	100	100	100	
Ukupno u milionima € <i>Total in million €</i>	2005	170 €	764 €	934 €	
	2006	170	651	821	

Izvor: ABD

Source: HBS

Dohoci od rada se rangiraju na prvom mestu u ukupniom prihodima, bez obzira da li je to stalan ili privremen posao, posao u pljoprivredi ili u privatnim aktivnostima. 4 % dohodaka kosovskih porodica obezbeđuju se od poslatog novca od članova porodice koji borave van Kosova. Primanja socijalne zaštite i penzije su male. Jedan neznan broj članova porodica (4%) prima penzije iz inostranstva, iz zemalja u kojima se emigracija radne snage desila u ranijem vremenskom periodu.

The structure of income sources ranks in the first position the income from work. This income source is very important independently from the type of work or the economic activity. Total incomes of the Kosovo's families at 4 percent are constituted by remittances. The social welfare contribution is still very low at income level. Some of the Kosovo's families, almost 4 percent, are receiving pensions from abroad due to the emigration of the labour force in some foreign countries times ago.

Žene u donošenju odluka - Women in decision making**Broj zaposlenih na rukovodećim mestima u centralnm nivou, 2005 i 2006***Number of employed in leading positions, 2005 and 2006*

Položaj <i>Position</i>	2005				2006			
	Broj - <i>Number</i>		U % - <i>In %</i>		Broj - <i>Number</i>		U % - <i>In %</i>	
	Žene <i>Women</i>	Muškarci <i>Men</i>	Žene <i>Women</i>	Muškarci <i>Men</i>	Žene <i>Women</i>	Muškarci <i>Men</i>	Žene <i>Women</i>	Muškarci <i>Men</i>
Šef divizije <i>Head of Division</i>	44	131	25	75	51	155	25	75
Koordinator - Šef Sektora <i>Coordinator/Head of Unit</i>	76	233	25	75	88	354	20	80
Direktor Departmana <i>Department Director</i>	11	83	12	88	16	111	13	87
Izvršni direktor <i>Executive Director</i>	1	8	11	89	1	13	7	93
Permanentni sekretar <i>Parliament Secretary</i>	0	12	0	100	1	18	5	95
Direktor Uprave <i>Director</i>	0	0	0	0	14	125	10	90
Kordinator <i>Coordinator</i>	0	0	0	0	9	31	23	77
Rukovodilac ekipe <i>Time leadere</i>	0	0	0	0	9	106	8	92
Ukupno <i>Total</i>	132	467	22	78	189	913	17	83

Izvor: MJS, DASHC

Source: MPS, DCSA

Žene zauzimaju 38% radnih položaja u centralnom nivou. Podaci pokazuju da su žena u najvećem procentu zaposlene u Lokalnoj vladi I Ministarstvu kulture, sporta, I omladine (43%). Sa najmanjim procentom su zaposlene žene u Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva I ruralnog razvoja ukupno 12% njih .

Women employed in central government agencies represent 38 percent of total employees. More women are working for the Ministry of Culture, Youth and Sports and the Ministry of Local Government (43 percent). Women have a limited representation at the Ministry of Agriculture, Forestry and rural Development (12 percent).

Učešće žena u institucijama, 2006

Women presence in central institutions, 2006

Položaj <i>Position</i>	Broj – Numbers		U % – In %	
	Žene <i>Women</i>	Muškarci <i>Men</i>	Žene <i>Women</i>	Muškarci <i>Men</i>
Ministarstvo lokalne vlade <i>Ministry of Local Government</i>	23	30	43	57
Ministarstvo Kulture, omladine i sporta <i>Ministry of Culture, Youth and Sports</i>	207	275	43	57
Ministarstvo javnih poslova <i>Ministry of Public Services</i>	1 074	1 541	41	59
Ministarstvo rada i socijalne pomoći <i>Ministry of Labour and Social Security</i>	616	901	41	59
Ministarstvo obrazovanja, nauke i tehnologije <i>Ministry of Education, Science and Technology</i>	87	137	39	61
Ministarstvo životne sredine <i>Ministry of Environment</i>	104	164	39	61
Ministarstvo zdravstva <i>Ministry of Health</i>	2 894	4 620	39	61
Ministarstvo ekonomije i finansija <i>Ministry of Economy and Finance</i>	320	556	37	63
Ministarstvo za povratak i zajednice <i>Ministry for Return and Community</i>	47	91	34	66
Ministarstvo trgovine i industrije <i>Ministry of Trade and Industry</i>	52	109	32	68
Ured premijera <i>Office of the Prime Minister</i>	46	102	31	69
Ministarstvo energije i rudnika <i>Ministry of Energy and Miners</i>	29	65	31	69
Ministarstvo transporta i Post-Telekomunikac. <i>Ministry of Transport and Post-Telecommunication</i>	69	223	24	76
Ministarstvo poljoprivrede, sumarstva i za ruralni razvoj <i>Ministry of Agriculture, Forestry and Rural Development</i>	58	439	12	88
Ukupno <i>Total</i>	5 626	9 253	38	62

Izvor: MJP, DASHC

Source: MPS, DCSA

Od 120 deputeta u Parlamentu Kosova, 35 (29%) su žene. Od 10 parlamentarnih komisija, samo se 2 rukovode od žena.

Iako se procentualno učešće žena u opštinskim skupštinama kreće od 22% do 28%, nijedna žena nije predsednica Skupštine opštine. 2 žene su zamenice predsednika Skupština opština (Gnjilane i Kamenica) i samo 2 žene su izvršni direktori (u Mitrovici i Štrpcu).

The Kosovo Parliament has in total 120 members, and the numbers of women parliamentarian are 35. Only two out of ten parliamentarian commission are lead by women.

The women participating in Communal Commission are occupying from 22 percent up to 28 percent but none of them is leading any Communal Commission, only ten have the positions of vice chair of the Commission (Gjilan and Kamenicë). Only two women are nominated in the positions as Executive Chief in the whole Kosovo (Mitrovicë and Shtërpçë)

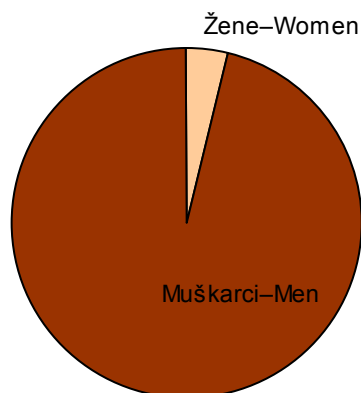
Žene u strukturama odbrane i reda - *Women in defense and order agencies*

Nakon 1999.godine, u strukturama Odbrambenih snaga Kosova (OSK) po prvi put su pripadnice i žene. Podaci za njihovo učestvovanje do danas, nisu referisani sa statistički, ali 2006. godina ukazuje na to da je u ovoj strukturi radio ukupno 5039 lica, od kojih 183 žene. Prisutnost žena blago se povećalo, međutim još je niska.

After 1999, for the first time in KPC (Kosovo Protection Corps) women were employed as equall member. No statistical data on their participation have been publically disseminate. The data on 2006 shows that the total number of Corps is 5039 out of each 183 are females. The female participationin the last years has been improving slightly, but it stilltheir participation remains low.

Struktura po polu u OSK 2006. (u procentima)

Gender structure in Kosovo Protection Corps KPC 2006 (in percent)

Izvor: OSK

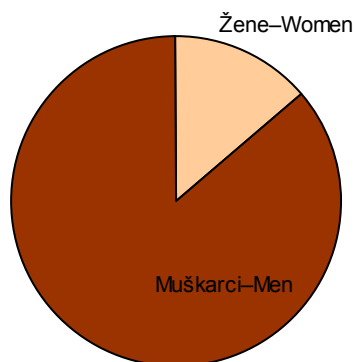
Source:KPC

Policijska služba Kosova (SHPK) je struktura koja je nastala uz pomoć i podršku OSCE još od 2000.godine i u stom sastavu ima pripadnika žena. Njihov broj je u poslednje tri godine porastao. U 200.godini one su činile 14,1 % u ukupnom broju zaposlenih.

Kosovo Police Force Service ,is a new structure set upt and supported by OSCE since 2000 and has female workers as well in its structure. Their participation has been improved slightly. In 2006, the women represented 14, 1% ofthe total employees.

Struktura po polu u PSK 2006. (u procentima)

Gender structure in KPFS 2006 (in percent)

Izvor : PSK

Source: KPFS

Žene zauzimaju mesta i kao profesionali u sudovima. Njihovo prisustvo od 2005.godine je stabilno i one čine 36 % osoblja sudskih tela.

Women are present in different types of Courts as professionals. From 2005 their presence is stable and their represent about 27% of the total number of employees in the courts.

Struktura po polu u sudovima, prema vrsti, 2005 i 2006*Gender structure in Courts by type, 2005 and 2006*

Vrsta suda <i>Type of Courts</i>	2005			2006		
	Ukupno Total	%		Ukupno Total	%	
		Žene Women	Muškarci Men		Žene Women	Muškarci Men
Vrhovni suda Kosova <i>Supreme Court of Kosovo</i>	16	25	75	16	25	75
Okružni sudovi <i>District Courts</i>	47	21	79	46	22	78
Privredni sudovi <i>Comercial Court</i>	9	44	56	9	44	56
Opštinski sudovi <i>Municipal's Courts</i>	134	25	75	141	26	74
Visoki prekršajni sud <i>High Minor Offences Court</i>	5	40	60	5	40	60
Prekršajni sudovi <i>Minor Offences Court</i>	97	28	72	96	28	72
Ukupno / Total	308	26	74	313	27	73

Izvor ZSK, Statistike Pravosudja

Source: SOK, Statistics on Jurisprudence

Žene rade kao profesionalke i u svim vrsta suda. Procenat njih u 2005 godinu bio je 8.4% , u 2006 je 8.6%.

Women are working in all types of courts. In 2005 they represent 8.4 % and in 2006 it is 8.6%.

Struktura po polu u tužilaštvima, prema vrsti, 2005 i 2006*Gender structure in Prosecutor Offices by type, 2005 and 2006*

Vrsta tužilaštva <i>Prosecutor offices</i>	2005		2006	
	Žene <i>Women</i>	Muškarci <i>Men</i>	Žene <i>Women</i>	Muškarci <i>Men</i>
Javno tužilaštvo Kosova <i>Public Prosecutor of Kosovo</i>	1	5	2	5
Okružno tužilaštvo Kosova <i>District Public Prosecutor of Kosovo</i>	4	30	3	27
Opštinsko tužilaštvo <i>Municipal Public Prosecutors</i>	11	38	13	38
Ukupno / Total	16	73	18	70

Izvor ZSK, Statistike Pravosuđa

Source: SOK, Statistics on Jurisprudence

U tužilaštvima raznih nivoa kosovske žene su u 2006.godini zastupale skoro 25,7 % mesta. Ovo prisustvo godinama se konsolidovalo nabolje.

Women are working in all levels of prosecutor offices. In 2006 they represent 25.7 % of the total number of prosecutors. And this presence remains stable during the years.

